

Olmekeemia/keskkonnamürgid/ravimid – infoklipp

Definitsioon: Olmekeemia all mõistame me kemikaale (va toit), mida kasutatakse keskmises majapidamises. Enamasti kuuluvad selle alla erinevad tooted, mis on mõeldud puhastamiseks, kahjuritõrjeks ning hügieeni tagamiseks. Olmekeemia hulka kuuluvate toodete sees võib olla mitmeid aineid, mis mõjutavad oluliselt looduslike ökosüsteeme ning neid peetakse keskkonnale mürgisteks aineteks. Erinevad detergendid ja lahustid võivad olla eriti kahjulikud keskkonnale. Ravimeid enamasti olmekeemia all ei käsitleta, ent kodudest leidub neid siiski ning mitmed neist võivad keskkonnale väga kahjulikud olla.

Keemia meie ümber: Oma igapäeva elus oleme me ümbritsetud lugematul arvul kemikaalide poolt. Ka meie ise koosneme kemikaalidest. Me ärkame hommikul, kasutame kemikaale, et hambaid ja juukseid pesta, nägu kreemitada, joomes tassitäie kohvi, milles olev kofeiini molekul aitab meil ärgata ning sööme terve taldrikutäie erinevaid kemikaale, millest osa registreeritakse meie aju poolt kui mingi spetsiifiline lõhn ja maitse, osa lagundatakse kiirelt lihtsateks suhkruteks, et aju toita ning osa ladustatakse rasvkoena kehas. Inimkond on tootnud, leidnud või kasutanud üle 50 miljoni unikaalse kemikaali. Keemiata pole elu.

Ohtlikud kemikaalid: Kemikaale, mis meile halvasti mõjuvad nimetame me mürkideks. Kahjuks oleme me ka nende poolt igapäevaselt ümbritsetud. Suurem osa meist puutub erinevate mürkidega kokku peamiselt läbi olmekeemia. Kui me võtame kätte mõne tugeva puhastusvahendi, kahjuritõrje vahendi või valgendi pakendi ja uurime, mis sinna peale kirjutatud on, näeme me tihti mitmeid ohu märke, nimekirja erinevatest keemilistest ainetest ning hoiatusi toote ohtlikkuse kohta. Lisaks sattume me erinevate kemikaalidega kokku ka ravimite näol, mis on meile haiguse raviks väga vajalikud aga võivad valel kasutamisel ka meie tervist kahjustada. 1493 aastal sündinud Paracelsus on öelnud lause: „Kõik ained on mürgid, pole ühtki, mis ei oleks mürk, ainult DOOS eristab mürki ravimist.“

Kemikaalid keskkonnas: Ohtlike kemikaalidega puutume kokku ka läbi keskkonna. Kuigi looduses on palju mürgiseid kemikaale, mis on tekkinud ning eksisteerivad looduslikult, on inimkond oma tegevusega palju kahjulike aineid keskkonda viinud. Nende seas peamiselt on:

- Raskmetallid
- Püsivad orgaanilised saasteained (POP)
- Keskkonnas püsivad ravimite saasteained (EPPP)
- Polüaromaatsed süsivesinikud (PAH)
- Lenduvad orgaanilised ühendid (VOC)
- Keskkonna ksenobiootikumid

Lisaks inimestele, kahjustavad need kemikaalid ka loodust. On kerge mõista, et see, mis on meie tervisele kahjulik on ka loomadele kahjulik. Keskkonnareostuse tõttu on hävima hakanud mitmed looma-, linnu- ja kalaliigid. Hormoonide tase veekogudes mõjub negatiivselt veekogudes elavatele loomadele; õhu reostusest tekkivad happvihmad mõjuvad halvasti mullale ja taimestikule jne.